

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
[www.philosophical-research.org]

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΣΤ'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2012 - 2013

*Το Ελληνικό Κάλλος και η Ευρωπαϊκή Αθλιότητα
της Ύπαρξης*

Έρευνες στη Φιλοσοφική Θεμελίωση των Πολιτισμών

6^ο Σεμινάριο

Με το Σεμινάριο αυτής της Πέμπτης 20^{ης} Δεκεμβρίου κλείνει κατά το Πρόγραμμα το πρώτο Μέρος του 26^{ου} Κύκλου (Περίοδος 2012-13). Την Παρασκευή 21 Δεκεμβρίου συμβαίνει το Χειμερινό Ηλιοστάσιο εφέτος σηματοδοτώντας τις Εορτές για την Αναγέννηση του Ανίκητου Ήλιου (Sol Invictus) και τη Γέννηση του Θεού Λόγου. Θα δοξολογήσουμε την Αιώνια αυτήν Στιγμή με το Ζ' ΑρχαιοΕλληνικό Συμπόσιο, την Παρασκευή το βράδυ.

Το Κείμενο που ακολουθεί διχάζεται κατά συνέπεια προλογίζοντας και τις δύο εκδηλώσεις.

A

Το Σεμινάριο

I

Τα Επιταχυνόμενα Τρέχοντα

Τρισυπόστατο είναι το Καθεστώς Κατοχής στην Ελλάδα. Όργανό του η Κυβέρνηση Quisling και το Μωρό Κοινοβούλιο.

Οι τρεις υποστάσεις:

Οι Ολιγάρχες.

Οι Προδότες.

Και οι Ανίκανοι.

Οι υποστάσεις επικοινωνούν στο συστημικό Κύκλωμα της Διαφθοράς υπό διάφορα προσωπεία: οικονομικά, πολιτικά, δημοσιογραφικά, ακαδημαϊκά, εκκλησιαστικά. Συναποτελούν τις elites της αναριστείας. Συλλήβδην είναι η Ηγετική Αναξιοκρατία. Δορυφορούνται από Μωρές Παρθένες της Διαφθοράς.

Μία η κοινή φύση και ουσία του Τρισυπόστατου: Πιθηκικός Ευρωπαϊσμός.

Ως Ευρωπαϊστές είναι βαθύτατα Ανθέλληνες.

Ως Πίθηκοι είναι αηδώς Γελοίοι.

Ένας ο ιδιοχαρακτήρας της ανηθικότητάς τους: απύθμενη Αναισχυντία.

Είναι απατεώνες: ψεύδονται κατάφωρα σε κάθε τι που λένε.

Είναι ύπουλοι: κοροϊδεύουν σε κάθε τι που πράττουν.

Την απάτη και την υπουλία τη λογαριάζουν για πονηρία.

Είναι δωσίλογοι: συνεργάζονται με τον εχθρό που καταστρέφει την ανεξαρτησία και κυριαρχία της χώρας.

Είναι προδότες: προδίδουν την ανεξαρτησία και κυριαρχία της χώρας.

Θέλουν την Ελλάδα επαρχία μιας Ευρωπαϊστικής Διακυβέρνησης.

Είναι κοπροδωσίλογοι και κοπροπροδότες: θέλουν την Ελλάδα υποβαθμισμένη επαρχία μιας Ευρωπαϊστικής Διακυβέρνησης.

Η οικονομική τους πολιτική καταστρέφει την εθνική οικονομία. Θέλουν να ξεπουλήσουν τα οικονομικά στοιχεία μας. Ξεχνούν ότι κανένας δεν επενδύει σε ερειπιώνες, όχι, ούτε και αντί πινακίου φακής. Μόνο οι εχθροί της κοινωνίας, της χώρας και του έθνους μας θα επενδύσουν στα πράγματα του Καθεστώτος Κατοχής. Και τους

προειδοποιούμε: θα τους το φυλάμε αν το κάνουν. Θα τους το φυλάμε με ανήκεστη εχθρότητα. Περιμένουμε να δούμε ποιος θα τολμήσει!

Αλλά η μωρία δεν περισσεύει στις ηγεσίες του κόσμου, ούτε φυσικά στις ελεύθερες παντοειδείς αγορές.

Το Καθεστώς της Προδοσίας και Μωρίας έχει κατακτήσει τη χώρα ένα απομονωμένο χωρίο του παγκόσμιου συστήματος. Η Ελλάδα είναι μια Βόρεια Κορέα. Δεν υπάρχουν ενεργές σχέσεις και λειτουργικές δοσοληψίες μεταξύ της χώρας και του Κόσμου – μόνο η διασωλήνωση προς τον Ευρωπαϊκό Λαβύρινθο με τη στρόφιγγα παροχής στα χέρια του Μινώταυρου. Όλες οι βασικές ενέργειες της χώρας επιτελούνται αποκλειστικά μεταξύ των μελών του Καθεστώτος, σε μια ασφυκτική διαπλοκή της απόγνωσης και του πανικού. Οι Μωροί και Προδότες ασελγούν σε μια ατέλειωτη αιμομιξία μικρών παρεών. Βυθίζονται στην Κόπρο του Αυγείου του Καθεστώτος Κατοχής.

Σκευή της περιφρόνησης εκτός Ελλάδας, και της οργής εντός.

Χειρότεροι από τους Μνηστήρες εκείνους της Οδύσσειας, αυτοί της Οδύσσειας του Ελληνισμού περιφέρουν σε ολοένα στενότερους κύκλους την ασχήμια και την ανανδρία τους.

Κατατρώνουν τα απεχθή παράσιτα το βίος του Ελληνισμού, την πνευματική και υλική μας δημιουργική ενέργεια.

Τους αρνούμαστε ολοσχερώς.

Τους εκμηδενίζουμε.

Δεν ακούμε ό,τι κι αν λένε και πράττουν.

Δεν ακολουθούμε ό,τι κι αν λένε και πράττουν.

Η Κοινωνία των Δημιουργών, ο γνήσιος Λαός του Ελληνισμού, υπεύθυνοι για τα Πεπρωμένα του Έθνους, δεν ακούμε τι λένε και δεν βλέπουμε τι πράττουν. Τους αγνοούμε. Είναι σκύβαλα Ερινυών.

Κι όταν μας ξεφεύγει και ακούμε και βλέπουμε τους κορδακισμούς των πιθήκων – ακόμη καλύτερα: πιστεύουμε και κάνουμε το αντίθετο από ό,τι λένε και κάνουν.

Τετέλεσται.

Πάντες οίδασι, ούτοι δε ουκ οίδασι τι ποιούσιν.

Τους έχουν ξεγράψει οι πάντες.

Κάθε βαρυδαίμων ώρα παραπάνω παραμονής τους ζημιώνει την Ελλάδα.

II

Οι Πολιτισμικοί Νόμοι

«Ἐν ταύτῃ τοιγαροῦν τῇ εἰρήνῃ καθίσουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, σκιρτῶντες καὶ ἀγαλλιώμενοι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκοδομὰς καὶ οὐκ ἔσται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν φόβος ἢ μέριμνα.

Τότε ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι τοῦ βορρᾶ καὶ ἐξελεύσονται αἱ δυνάμεις τῶν ἐθνῶν, αἳ εἰσιν καθειργμένοι ἔσωθεν, καὶ σαλευθήσεται πᾶσα ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ θροηθήσονται οἱ ἄνθρωποι καὶ φύγωσιν καὶ κρύψουσιν ἑαυτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐπὶ τὰ σπήλαια καὶ ἐν τοῖς μνημείοις. Καὶ νεκρωθήσονται φόβῳ καὶ φθαρήσονται πολλοὶ καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων τὰ σώματα.

Τὰ γὰρ ἔθνη τὰ ἐρχόμενα ἀπὸ βορρᾶ ἐσθίουσι σάρκας ἀνθρώπων καὶ πίνουσιν αἷματα θηρίων ὡσπερ ὕδωρ καὶ ἐσθίουσι τὰ ἀκάθαρτα καὶ τοὺς ὄφεις καὶ σκορπίους καὶ πάντα τὰ μύσαρὰ καὶ βδελυκτὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετὰ τὰ ἔρποντα ἐπὶ τὴν γῆν τὰ τε κτηνώδη καὶ τὰ νεκρὰ σώματα καὶ τὰ ἐκτρώματα τῶν γυναικῶν. Καὶ σφάξουσιν νήπια καὶ παράσχωνται ταῖς μητράσιν αὐτῶν καὶ ἐψήσουσι τὰ κρέα αὐτῶν καὶ κατέδονται αὐτὰ καὶ φθεροῦσι τὴν γῆν καὶ μιάνωσιν αὐτὴν καὶ ἀφανίσωσιν αὐτὴν καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ δυνάμενος στήναι ἐναντίον αὐτῶν.

Μετὰ οὖν ἑβδομάδα χρόνων, ἠνίκα καταλάβωσι τὴν πόλιν Ἰόππην, ἀποστελεῖ Κύριος ὁ Θεὸς ἓνα τῶν ἀρχιστρατήγων αὐτοῦ καὶ πατάξει αὐτοὺς ἐν μίᾳ ῥοπῇ καιροῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα καταβήσεται ὁ Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων καὶ κατοικήσει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἑβδομάδα χρόνων καὶ ἡμισυ καὶ ἐν τῷ πληρώματι τῶν δέκα καὶ ἡμισυ χρόνων φανήσεται ὁ Υἱὸς τῆς Ἀπωλείας.»

(Ψευδο-)Μεθόδιος, Αποκάλυψις, 13, 18 - 21.

Ο πλήρης τίτλος του κειμένου που αποδίδεται στον Μεθόδιο, Επίσκοπο Πατάρων στον Όλυμπο της Μικράς Ασίας, ο οποίος εμαρτύρησε περί το 311 μ. Χ., έχει ως εξής:

Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου Ἐπισκόπου Πατάρων τοῦ μάρτυρος λόγος ἠκριβωμένος περὶ τῆς βασιλείας τῶν ἐθνῶν καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς ἀκριβῆς ἀπόδειξις ἀρχόμενος ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως συντελείας κόσμου.

Η Αποκάλυψις είναι πιθανό να εγράφη κατά το 2^ο ἡμισυ του 7^{ου} μ.Χ. αιώνα. (Cf. την τελευταία έκδοση, Benjamin Garstad (ed.), *Apocalypse Pseudo – Methodius and An Alexandrian World Chronicle*, 2012).

Στο κείμενο, τα τελευταία προ της Συντέλειας των Αιώνων κοσμοϊστορικά γεγονότα προφητεύονται αποκαλυπτικά με αυτήν την σειρά:

Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία – Εξάπλωσις και κυριαρχία Αράβων, δεινά και τιμωρία του Κόσμου – Νίκη της ΕλληνοΡωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αποκατάστασις οικουμενικής ειρήνης, ευημερίας και ευδαιμονίας – Κάθοδος των βαρβάρων Βορείων Εθνών, ανοσιουργήματα των φυλών αυτών και φρικτά πάθη των ανθρώπων, παγκόσμια οδύνη - Αρχιστράτηγος του Κυρίου θέτει τέρμα στην αμαρτία και ανομία των Βόρειων Λαών, αποκατάσταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας – Εμφάνιση του Υιού της Απωλείας, του Αντίχριστου, ο οποίος θα δείξει Σημεία και Τέρατα προς έλεγχο των γνησίων υιών του Θεού – Δευτέρα Παρουσία.

Αυτή η ακολουθία μεταπτώσεων θα συμβεί στην 7^η και τελευταία χιλιετία του Κόσμου. Ο Κόσμος διαρκεί 7.000 χρόνια γιατί σε 7 ημέρες ο Θεός τον κατασκεύασε και μια ημέρα είναι για τον Θεό ως χίλια έτη.

Η περιγραφή των Ευρωπαίων από την Αποκάλυψη είναι ακριβής, κυριολεκτικά για τη βαρβαρική περίοδό τους, συμβολική για το ψευδομόρφωμα του «πολιτισμού» τους, όπως έχω αναλύσει. Είναι ακριβώς ό,τι εννοώ με το Σύμβολο του Μινωταύρου-εν-Λαβυρίνθω. Η μεταφυσική ρίζα του Συμβόλου είναι το Υποκείμενο-εν-Μη-Όντι.

Αυτήν λοιπόν την Πέμπτη, στο πολιτισμικό επίπεδο του λόγου μου θα προσκαλέσουμε στη συζήτησή μας τον **Friedrich Wilhelm Joseph von Schelling**, από την Τιτανική Εποχή της Γερμανικής Φιλοσοφίας. Ο Schelling αντιπροσωπεύει την κλασσικότερη ροπή της Τευτονικής Σκέψης. Τη μεγάλη περίοδο της ΚλασσικοΡομαντικής ανάτασης του Γερμανικού Πνεύματος συνθέτει τη Φιλοσοφία της Ταυτότητας υποκειμένου και αντικειμένου στο Απόλυτο. Προς το τέλος της ζωής του αναζητεί τη Φιλοσοφία της Μυθολογίας και τη Φιλοσοφία της Αποκάλυψης. Θα

εξιχνιάσουμε το νόημα της Θετικής του Φιλοσοφίας επικεντρωνόμενοι στις δημοσιευθείσες περιβόητες διαλέξεις του με τίτλο «Φιλοσοφία της Αποκαλύψεως» που παρέδωσε ο Schelling το 1841 στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, κληθείς επί τούτω μετά τον θάνατο του Hegel και τη Δύση του Μεσουρανούντος πριν Ηλίου της Φιλοσοφίας Αυτοσυνειδησίας του Πνεύματος.

III

Στη μεταφυσική άποψη της πραγματικότητας θα συζητήσουμε επί του πυρήνα της Κλασσικής Μεταφυσικής, τις συμπληρωματικές θεωρίες του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, όπως είχα προαναγγείλει την προηγούμενη φορά. Το σχετικό κείμενο του Σεμιναρίου 5 δίνει τους άξονες, πυκνά και, για τον μη εξοικειωμένο, στρυφνά, αλλά μεστά, της αντιπαραθετικής και συγκριτικής ανάλυσης των κορυφαίων αυτών επιτευγμάτων της κλασσικής φιλοσοφίας.

Θα προχωρήσω και στο προαναγγελλμένο θέμα της συνάντησής μας αυτής της Πέμπτης. Η οποία έχει δυο συναπτόμενα σκέλη. Το ένα είναι η Νεοπλατωνική Σύνθεση της Κλασσικής Φιλοσοφίας και η τελευταία μεγάλη δημιουργία της στο τέλος του Αρχαίου Κόσμου. Το άλλο είναι η Ανατολική Θεολογία του Χριστιανισμού, με την οποία εννοείται το τρίπτυχο της Ορθόδοξου Δογματικής με τον Μονοφυσιτισμό από τη μια μεριά και την πρώιμη Ρωμαϊκή Εκκλησία από την άλλη. (Τη Ρώμη δηλαδή προ της υφαρπαγής της από την ανάγκη συγκινήσεώς της προς τον Γευτονικό χαρακτήρα που κατέκλυσε την Ευρώπη).

Η εστία από την οποία εκπηγάζουν τα δυο προαναφερθέντα σκέλη (ΝεοΠλατωνισμός και Ανατολική Χριστιανική Θεολογία), ο κοινός σπερματικός πόρος των δύο αυτών πνευματικών ροών, «οχετών» (κατά τη Νεοπλατωνική ορολογία), είναι η θεωρία μου της Μεταφυσικής Περιόδου μεταξύ Ενδοκοσμικού (φυσικής τελείωσης) και Αλλοκοσμικού (υπερβατικής λύτρωσης). Με άλλα λόγια η σχέση μεταξύ Φυσικής και Θετικής Αποκάλυψης. Το οποίο μας επαναφέρει στο αρχικό μου θεώρημα περί φανέρωσης του όντος. Και έτσι ο κύκλος του Είναι και το πρώτο μέρος των σεμιναρίων του φετινού μας Κύκλου κλείνουν εν ταυτότητι.

[Για τη θεολογική προβληματική του θέματος, εκτός από τις αναλύσεις μου σε σεμινάρια προηγούμενων Κύκλων και τα σχετικά κείμενα, μπορείτε να μελετήσετε τις εξής πραγματείες μου:

- 1/ Θεάνθρωπος: Αίτια Δογματικής Χριστολογίας.
- 2/ Θεάνθρωπος: Christological Aetia (επηξημημένη μορφή του (1)).
- 3/ Epiphanies: Eternity in Time and the Teleology of Creation.
- 4/ Ελληνισμός, Ορθοδοξία και Σύγχρονος Κόσμος - κατά της Προσωπολατρίας της ΝεοΟρθοδοξίας.
- 5/ Η Γέννηση του Θεού για την Νέα Χιλιετία.

Οι πραγματείες αυτές είναι αναρτημένες στο site, τμήμα "Research Projects", κατηγορία "Logos in Ancient Greek Philosophy and Christianity".]

B

Το ΑρχαιοΕλληνικό Συμπόσιο

Μεταφυσική, Συμβολική, Ποιητική και Θρησκευτική Περιοδολογία

Ο Κόσμος είναι «κόσμος». Το κάλλος του Κόσμου είναι η μορφή του. Η μορφή του Κόσμου συνεχίζει την Κοσμική τάξη. Η κοσμική τάξη συνεπάγεται δομή στον χώρο και ρυθμό στον χρόνο. Η δομή του Κόσμου εγγράφεται σε μια γεωμετρία του χώρου και ο κοσμικός ρυθμός, ο παλμός του παντός, σε μια σταθερή ροή του χρόνου.

Η γεωμετρία του χώρου ορίζεται από την προϋπόθεση της απόλυτης παραλληλότητας των χωρικών σημείων-θέσεων μεταξύ τους. Ο χώρος είναι απολύτως ομογενής και ισοτροπικός. Οι δομές του όντος (και τα γεωμετρικά σχήματα) πρέπει να είναι αναλλοίωτες σε οποιαδήποτε μεταφορά τους οπουδήποτε του χώρου. Η χωρική σχέση μεταξύ σημείου εν αναφορά προς άλλο προκύπτει από τη θέση του πρώτου επί της επιφανείας σφαίρας με κέντρο το δεύτερο και με ακτίνα την απόσταση του πρώτου από το δεύτερο. Εύκολα προκύπτει ότι η μετρική του χώρου (μια ορισμένη δηλαδή δομή του όντος) καθορίζεται από έναν εναδικό κύβο (οι Πυθαγόρειοι τον τοποθετούσαν στο κέντρο του κόσμου, ως την πρώτη περάτωση της απειρίας): οι ορθογώνιες και οι σφαιρικές συντεταγμένες αντιστοιχούν απόλυτα σε αυτόν τον Ευκλείδειο χώρο.

Αντιστοίχως η σταθερή ροή του Χρόνου προϋποθέτει την απόλυτη παραλληλία των χρονικών στιγμών-θέσεων μεταξύ τους. Οι ρυθμοί του

όντος πρέπει να είναι αναλλοίωτοι σε οποιαδήποτε μεταφορά του οπουδήποτε του χρόνου, στο παρελθόν, παρόν ή μέλλον. Η περιοδικότητα, ως ένας ορισμένος, κανονικός ρυθμός του όντος, μπορεί επομένως να παρέχει την απόλυτη μετρική του χρόνου. Ο χρόνος όντως «ρέει» απολύτως ομοιόμορφα και σταθερά.

Αλλά έτσι η σταθεροποίηση του χρόνου προϋποθέτει οντολογικά τον χώρο. Η ομοιομορφία και σταθερή μετρική του χρόνου συνίσταται στην περιοδικότητα, στην κυκλική δηλαδή επανάληψη (σε τελική ανάλυση) ενός φαινομένου στον χώρο. Αντίστροφη προϋπόθεση σε μεταφυσικό επίπεδο δεν υφίσταται που να εξαρτά αναλογικά τον χώρο από τον χρόνο. Σε αυτό συνίσταται η οντολογική προτεραιότητα του χώρου ως προς τον χρόνο.

Χώρος είναι η αναγκαία τροπικότητα του όντος-ως-συγκεκριμένου-πράγματος. Για να είναι δυνατή η συγκεκριμένη υπόσταση διαφορετικών μερών ενός όλου, διατηρουμένης της ολοκλήρωσής τους στην ενότητα του όλου, χρειάζεται χωρική διεύρυνση του είναι ώστε να πραγματοποιηθεί η εν ταυτώ χωριστή και μη-χωριστή ύπαρξη μερών ενός όλου.

Και αναλόγως, ο Χρόνος είναι αναγκαία τροπικότητα του όντος-εν-τω-γίγνεσθαι. Για να είναι δυνατόν το γίγνεσθαι χρειάζεται χρόνος. Γίγνεσθαι σημαίνει διαφορετικές ιδιότητες στο ίδιο και ταυτό πράγμα. Και αυτό απαιτεί δυνατότητα χρονικής διεύρυνσης του είναι, ώστε το διαφορετικό να μπορεί να υφίσταται τηρουμένης της ταυτότητας.

Και πάλι αναδεικνύεται η οντολογική προτεραιότητα του χώρου έναντι του χρόνου. Ο πρώτος είναι συνθήκη ύπαρξης του συγκεκριμένου. Ο δεύτερος του γιγνομένου. Το γιγνόμενο είναι συγκεκριμένο εν κινήσει και μεταβολή. Το συγκεκριμένο δεν είναι απλώς κινούμενο εν στάσει.

Ο κόσμος των φαινομένων απαιτεί ως οντολογικές προϋποθέσεις τις διαστάσεις του χώρου και του χρόνου για να υποσταθεί. Το έχουμε αναλύσει από διαφορετική γωνία. Ο Κόσμος έχει πολλαπλότητα και

ενότητα σε απολύτως συγκεκριμένο επίπεδο. Αυτό συνεπάγεται φυσική ύπαρξη μερών και όλων, που σημαίνει χωρική διάσταση. Ο κόσμος έχει μεταβολή και σταθερότητα. Αυτό συνεπάγεται ταυτότητα ετεροτήτων στο χρόνο. Συνεπάγεται επίσης σταθερή ροή χρόνου. Σημαίνει επομένως περιοδικότητα, δηλαδή ταυτωτική επανάληψη στον χρόνο, που μπορεί να συσταθεί οντολογικά και να μετρηθεί από ταυτόσημη κυκλική μεταβολή στον χώρο.

* * *

Για την περιοδικότητα στην Αρχαία Ελληνική Σκέψη δείτε τη μελέτη μου «Εκπύρωσις και Παλιγγενεσία: Κοσμική Περίοδος και Αιώνια Επιστροφή», στο Απόστολος Πιερρής, *Περί Τέλους, Φιλοσοφική Τετραλογία*, 1996, pp. 215-258. [Είναι αναρτημένο και στο site του Ινστιτούτου, τμήμα “Research Projects”, κατηγορία “Stoic Studies”].

Για την ουσία της περιοδικότητας στη συμβολικολογική σκέψη του Ελληνισμού, δείτε επίσης τη μελέτη «Αρχή Περιόδου. Beginnings in Cyclic Processes: Day Start and Monthly Period» στο Apostolos L. Pierris, *Religion and Mystery*, 2006, Ch. 5, pp. 204-227. Προσέξτε ιδιαίτερος την αντιπαραβολή του Κλασσικού Ελληνικού Πνεύματος προς τη Νεωτερική Ευρωπαϊκή Μεθοδολογία, pp. 232-234. [Είναι και αυτό αναρτημένο στο site, τμήμα “Research Projects”, κατηγορία “The Emergence of Reason from the Spirit of Mystery”].

Ειδικότερα για την Περιοδικότητα στον Ηράκλειτο σκεφθείτε τα εξής (από την πρώτη προαναφερθείσα μελέτη μου):

«Αναλογίες και ομοιότητες σημαντικές μεταξύ της Στωικής φυσικής θεωρίας και Ηρακλειτείων συλλήψεων υπάρχουν και είχαν τονισθεί κατά την Αρχαιότητα. Ο Χρύσιππος επεδόθη, ως εικός, στις *συννοικειώσεις* των του Εφεσίου προς τις ίδιες θέσεις (II 636). Cf. II 446; 590; 594; 617. V. τα συλλελεγμένα κείμενα εις *Heracleitus* Frgs. 51 και 53 Marcovich, pp. 261-7 και 278-81. Το Πυρ ως Λόγος και Νόμος της πραγματικότητας αποτελεί αναμφισβήτητη συνάφεια (22 B 30 DK; cf. B 31 DK). Αλλά το καθοριστικό σπερματικό υπόδειγμα στον Στωικισμό προέρχεται από τον πρώιμο Πυθαγορισμό. Το ερώτημα εάν ο Ηράκλειτος είχε προδιαμορφώσει τη θεωρία της κοσμικής περιοδικότητας (των κύκλων εκπυρώσεως και παλιγγενεσίας), είχε πλήρως και δεόντως εκτιμηθεί. V. Αλέξανδρος Αφροδισιεύς εν: Συμπλίκιος, *Σχόλια εις το περί Ουρανού*, p. 294, 13 sqq. Heiberg (Fr. 51 b⁵ Marcovich) και Κλήμης Αλεξανδρεύς, *Στρωματείς V*, 103, 6 (II p. 396 Staehlin = Fr. 51a Marcovich). Το ερώτημα είχε χαρακτηριστικώς απαντηθεί καταφατικά. Η θέση αυτή δεν είχε την αρχή της σε βεβιασμένη Στωική «συννοικείωσι», αφού είχε υποστηριχθεί από τον Αριστοτέλη (*Φυσικά* 205α1 = Fr. 51b² Marcovich; *Περί Ουρανού*, 279b14 = Fr. 51b¹ Marc.) και τον Θεόφραστο (*Φυσικαί Δόξαι* Fr. 1, Diels, *Doxographi Graeci*, p. 475.18-476.2 = Fr. 51b³ Marc.). Cf. B 65 = Fr. 55 Marc. (αναπαραγόμενο υπό των Στωικών II 616) p. 296 sqq. Marc. Επίσης A13 = Fr. 65, p. 346 sqq. Marc. Fr. 61 p. 325 sqq. Marc. B90 = Fr. 54 p. 291 sqq. Marc. B36 = Fr. 66, p. 352 sqq. Marc. B60 = Fr. 33 p. 165 sqq. Marc. κ.λπ. V. τη δοξογραφική ανάλυση του Διογένους Λαερτίου, καθολικώς (IX, 7) και ιδίως «τα επί μέρους των δογμάτων», §8. (Cf. τον πίνακα p. 173 Marcovich). Ο Ηράκλειτος επρέσβευε Μέγα Ενιαυτό, μείζονα επομένως περίοδο επαναλήψεως (22 A13DK = Fr. 65 Marcovich). Η διάρκειά του απετελείτο από 10.800 έτη [17]. Η φύση της περιοδικότητας φαίνεται να συνδέεται με κοσμική γένεση και αναγέννηση, ιδιαίτερος λόγω της εξαρτήσεώς της από την ανθρώπινη γενεά [18]. Πρόκειται όμως για μια

απόλυτη γένεση εκ πυρός του Σύμπαντος Κόσμου, και μια αντίστοιχο καθολική φθορά εις πυρ; Είναι η όψις και σβέσις του κοσμικού πυρός πλήρης; Τα πάντα διαμείβονται, αντικαταλλάσσονται δια και υπό του πυρός (B90 DK = Fr 54 Marc. με την ερμηνεία του Θεοφράστου, Diels, *Doxographi Graeci*, p. 475.14). Αλλά γίνεται αυτή η ανταλλαγή *συγχρόνως* στις χρονικές στιγμές ενάρξεως νέου κύκλου; Υπάρχει ανάπτυξις και ανέλιξις του Κόσμου και όχι μόνον συντακτική και διαρθρωτική πάλη αντιθέτων; Η καταφατική απάντησις επιβάλλεται εν τελευταία αναλύσει από την απαίτηση προϋποθέσεως απροϋποθέτου αρχής των πραγμάτων, υπό την εγκύμονα αρχαϊκή και αείποτε ζώσα βιωματική έννοια της αρχής ως οντολογικής αιτίας και χρονικής εκκινήσεως εν ταυτώ [19]. Δικαιούται τοιουτοτρόπως η συνεπής αρχαία ερμηνευτική του Ηρακλειτείου Λόγου[20]. Η αιωνιότης του Κόσμου ασφαλώς δεν αντιφάσκει προς αυτήν την ερμηνεία. Ούτε ο ύπατος νόμος των αντιθέτων είναι ασυμβίβαστος προς στιγμές απολύτου ταυτότητος[21]. Όταν όλα τα πράγματα έχουν μετατραπεί εις πυρ τότε εγγενώς δρα με τη μεγαλύτερη ένταση η αντίθετος ροπή, και εκ νέου αρχίζει η καινή δημιουργία. Ακριβώς όπως κατά την ευρύτερη δυνατή απομάκρυνση της χορδής η τάση είναι μέγιστη, και η αντίθετη κίνηση εν συνεχεία εντονωτάτη: *οὐ ξυνιᾶσιν ὄκως διαφερόμενον ἔωντῶ συμφέρεται· παλίντονος ἄρμονίη ὄκωσπερ τόξου και λύρης* (B51 DK = Fr. 27 Marc.). Η Κοσμική Περίοδος είναι η επαναγωγή και επανασύναψις του τέλους εις την αρχή, όπως εις την περιφέρειαν ενός κύκλου: *ξυνὸν γὰρ ἀρχὴ και πέρασ ἐπὶ κύκλου περιφερείας κατὰ τὸν Ἡράκλειτον* (B103 DK = Fr. 34 Marc.). Ο Κόσμος είναι αιώνιος, δεν χρειάζεται δημιουργική αρχή χωριστή για να συσταθεί. Ο Κόσμος είναι ὄντως πυρ αείζων, με εγγενή τον νόμο της μεταβολής του τον αποτελεσματικό Διακοσμήσεως. B30 DK = Fr. 51 Marc.: *κόσμον τόνδε τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ και*

ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζων ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρα.

Το ζων Πυρ, ο Λόγος-Νόμος του Σύμπαντος, η κοσμική περιοδικότητα, η ταύτιση των δυο πρώτων και η αναγκαία ακολουθία του τρίτου, είναι όλα ήδη παρόντα».

Από τις λεπτομερείς σημειώσεις, ξαναδίνω εδώ μόνον την 17, τις άλλες μπορείτε να τις συμβουλευτείτε στο κείμενο:

«[17] Κατά τον Censorinus, *de die Natali*, XVIII, 11. Ο «Αέτιος» έχει 18.000 έτη (Diels, *Doxographi Graeci*, p. 364), αλλά πιθανότατα πρόκειται περί σφάλματος «εκ μυρίων οκτακισχιλίων» αντί «εκ μυρίων οκτακοσίων», όπως προέτεινε ο Tannery, *Pour l'histoire de la Science Hellénique*, p. 168.- $10.800 = 30 \times 360$. 360 ημέρες υπολογίζονται για ένα κανονικό ηλιακό έτος (12 μήνες 30 ημερών), και 30 έτη ο Ηράκλειτος απέδιδε σε μια γενεά (A19), όπως και ο Ζήνων ίσως (I 133). Ο Μέγας ενιαυτός είναι έτσι μια γενεά με «ενιαυτό», ίσο προς τόσα έτη όσες ημέρες έχει το κανονικό έτος. Η γενεά είχε για τον Ηράκλειτο αποφασιστικά περιοδικό χαρακτήρα: 30 έτη είναι το ελάχιστο διάστημα κατά το οποίο ο γεννών παρέχει τον εξ αυτού γεγεννημένον γεννώντα, δηλαδή μπορεί να γίνει πάππος. 14 ετών παράγει (γόνιμο) σπέρμα, στα 15 (14 και 9 μήνες) γεννάται υιός, ο οποίος 14 ετών, ήτοι στα 29 έτη, ή ακριβέστερον στα 28 έτη 9 μήνες, παράγει γόνιμον σπέρμα και στα 30 (29 ½) γεννάται ο υιός του υιού. Πρόκειται για επανάληψη της αρχικής καταστάσεως (Cf. Φίλων Ιουδαίος, *Quaestiones in Genesin*, II, 5 Marcus p. 77). Ο ακριβέστερος λογισμός των 29 ½ ετών αντιστοιχεί (ακριβώς) προς τη σεληνιακή περίοδο των 29 ½ ημερών. Ὄθεν ο Ηράκλειτος εκάλει τον μήνα γενεάν (Ιωάννης Λυδός, *Περί Μηνών*, III, 14). Η γενεά κατά τον Censorinus XVII, 2

ονομάζεται από τον Ηράκλειτο (A19) *orbis aetatis*, κύκλος ζωής, κύκλος βίου, κύκλος αιώνος ως διάρκεια περιόδου ζωτικότητας».

[Στη σημείωση 18 της πραγματείας μου εκεί, pp. 249-253, αναπτύσσεται η Βαβυλωνιακή κοσμική περιοδικότητα κατά Βηρώσσο].

Δείτε εκεί επίσης τη θεωρία μου για τη σημασία του Ίππασου στη σύγκραση Πυθαγορισμού και Ηρακλειτισμού, και, συνεπώς, στην πρόωμη θεμελίωση της Στωικής Κοσμολογίας και Κοσμογονικής Περιοδολογίας. Επ' αυτού, παραβάλετε επίσης τη μελέτη μου "The Origin of Stoic Fatalism" στο *Chypre et Les Origines du Stoicisme, Actes du Colloque Paris 12-13 Mai 1995, Publications du Centre Cultural Hellenique de Paris, 1996, pp. 21-30*. [Έχει αναρτηθεί στο site, τμήμα "Research Projects", κατηγορία "Stoic Studies"].

Η θεωρία της αιώνιας επιστροφής συλλαμβάνεται σε κλασσικό Πυθαγορικό πλαίσιο το οποίο έχει απορροφήσει και αφομοιώσει τον Ηρακλείτειο Λόγο. Αναπτύσσεται σε πλήρη ένταση από τον Στωικισμό, ιδιαίτερα από τον μέγιστο των Στωικών, τον Χρύσιππο.

* * *

Για τη μυστηριώδη Πλατωνική περιοδολογία των αριθμών του κοσμικού και ανθρώπινου γεννητού, δείτε το Κείμενο για το Σεμινάριο 5^ο του ΚΒ' Κύκλου, Σειρά Β'. [Έχει αναρτηθεί στο site, τμήμα "Seminars", κατηγορία «Κύκλος ΚΒ' Β»]. Την Μεγάλη Κοσμική Περίοδο περιγράφει ο Πλάτων υπό τους όρους του «Τιμαίου» στον «Πολιτικό».

* * *

Η Αιγυπτιακή Κυνική Περίοδος (περίοδος του αστέρος Κυνός, Σειριού, Sothis) ήταν καθαρά αστρονομικό και ημερολογιακό φαινόμενο και προσδιοριζόταν από την ηλιακή επιτολή του Κυνός (την πρωτοεμφάνιση του άστρου στον ανατολικό ορίζοντα πριν την ανατολή του Ήλιου, εμφάνιση που σηματοδοτεί στην Αίγυπτο με την έναρξη της ετήσιας γονιμοποιού πλημμύρας του Νείλου, στον Αιγαιακό δε χώρο τα θερινά Κυνικά καύματα) σε σχέση προς το Αιγυπτιακό ημερολόγιο.

Το σταθερό πολιτικό ετήσιο ημερολόγιο των Αιγυπτίων ήταν πλήρως τεχνητό κατασκεύασμα, με απλούς κανόνες, σαν τις Πυραμίδες – και πιθανόν να ήταν όντως περίπου σύγχρονο με αυτές, συσταθέν την εποχή των Πρώτων Δυναστειών. Αποτελείτο από 12 μήνες των 30 ημερών έκαστο – άρα σε αναντιστοιχία προς τον Σεληνιακό κύκλο των $29 \frac{1}{2}$ ημερών – και 5 «επαγόμενες» ημέρες στο τέλος του έτους, πριν την αρχή του επομένου έτους – άρα σε αναντιστοιχία προς το πραγματικό κυλιόμενο έτος των $365 \frac{1}{4}$ ημερών κατά προσέγγιση. Η αρχή του έτους κανονικά και αρχικά ορίσθηκε στην επιτολή του Κυνός το καλοκαίρι. Αλλά επειδή το πραγματικό έτος είναι περίπου $\frac{1}{4}$ της ημέρας μεγαλύτερο από τις 365 ημέρες του Αιγυπτιακού τρέχοντος έτους, η αρχή του έτους μετατοπίζεται κάθε χρόνο κατά τόσο από την πραγματική επιτολή του Κυνός. Σε 4 χρόνια η διαφορά θα είναι προσεγγιστικά 1 ημέρα. Επομένως η αρχή του έτους κινουμένη περί το πραγματικό έτος θα επανέλθει στο αρχικό σημείο και θα συμπέσει με την επιτολή του Κυνός σε $365 \times 4 \simeq 1460$ έτη. Αυτός είναι ο λεγόμενος Κυνικός κύκλος.

Και ακριβώς έτσι τον εξηγεί ο Censorinus, *De Die Natali*, 18, 10 (p. 43.2-9 Sallmann). Το ίδιο και ο Γέμινος, *Εισαγωγή εις τα Φαινόμενα*, VIII 16-25 (pp. 50-52 Anjac), όπου μάλιστα αναφέρεται ότι η τεχνητότητα του ημερολογίου οφείλεται στη διάθεση των Αιγυπτίων να έχουν όλες τις

εορτές κινούμενες δι' όλου του πραγματικού έτους μέχρι να αναποδίσουν πάλι στην αρχή (§17). Όπως επισημαίνει ο Γέμενος, αυτό αποτελεί μείζονα διαφορά προς την Ελληνική αντίληψη (§16).

Στη « *ίβλο της Σώθειας*» (ο Κυνικός αστήρ ήταν θηλυκός για τους Αιγυπτίους) φέρεται να αναφέρεται ως κυνική περίοδος μια διάρκεια 700 ετών (p. 238 Waddell), αλλά οι αναφορές έχουν συχνά συγκεχυμένη αναφορά στο κείμενο αυτό. Στο λεγόμενο «*Παλαιό Χρονικό*» (από τον Σύγκελλο), ο Κυνικός Κύκλος μοιάζει να περιορίζεται στα 443 έτη (p. 228 Waddell), αλλά και σύγχυσις επικρατεί στο κείμενο και δεν διαφαίνεται λογική στους αριθμούς πλην των συμποσομένων ετών ορισμένων Φαραωνικών Δυναστειών.

Ο Censorinus αναφέρει ότι νέος Κυνικός Κύκλος άρχισε στις 20 Ιουλίου του 139 μ.Χ. (21, 10). Άρα η αρχή του τεχνητού Αιγυπτιακού ημερολογίου πρέπει πιθανότατα να ανάγεται στο 2780 π.Χ., περί την αρχή της Δυναστικής Αιγύπτου, λίγο πριν τις μεγάλες Πυραμίδες. Όπως προανέφερα, αυτή η συγκυρία είναι σημαντική.

* * *

Την Κοσμική Ανανέωση (Renovatio Mundi) και την καθολική αναγέννηση του ανθρώπινου βίου υμνεί μεγαλόπρεπα ο Virgilius στο περίφημο 4^ο Βουκολικό του (Ecloga IV). Αναφέρεται στο 40 π.Χ., όταν με την ενεργό διαμεσολάβηση του C. Asinius Pollio συμβιβάστηκε στο Brundisium ο Οκταβιανός και ο Αντώνιος και απεφεύχθη τότε ένας νέος γύρος εμφυλίου Ρωμαϊκού και, λόγω της Ρωμαϊκής ηγεμονίας, παγκόσμιου πολέμου. Ήταν μια προσωρινή ανάπαυλα. Τότε, το φθινόπωρο του 40 π.Χ., ανακηρύχθηκε ο Pollio Ύπατος με τον Cn.

Domitius Calvinus και ανέλαβε επιτυχή πολεμική δράση στη Δαλματία που του εξασφάλισε θρίαμβο το επόμενο έτος. Την ίδια εποχή, το φθινόπωρο του 40, επρόκειτο να γεννήσει και η γυναίκα του υιό, τον Asinius Gallus, επονομασθέντα Salonianus, από τον πατρικό θρίαμβο επί τη στρατιωτική νίκη του στη Δαλματική Salonae. Ο Pollio ήταν διακεκριμένος ρήτωρ, ποιητής, ιστορικός και σημαίνων πολιτικός και στρατιωτικός ηγέτης. Ο Virgilius φαίνεται τον έβλεπε ως τη λύση από τα αδιέξοδα που είχαν δημιουργηθεί στη Ρώμη μετά τη δολοφονία του Ιουλίου Καίσαρος στις Ειδούς του Μάρτη 44 π.Χ.:

Ecloga IV

Pollio

Sicelides Musae, Paulo maiora canamus!

Non omnis arbusta iuvant humilesque myricae:

Si canimus silvas, silvae sint consule dignae!

Ultima Cumaei venit iam carminis aetas;

Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo.

Iam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna,

Iam nova progenies caelo demittitur alto.

Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum

Desinet ac toto surget gens aurea mundo,

Casta, fave, Lucina; tuus iam regnat Apollo.

10

Teque adeo decus hoc aevi, te consule, inibit,

Pollio, et incipient magni procedere menses,

Te duce. Si qua manent sceleris vestigia nostri,

Inrita perpetua solvent formidine terras.

Ille deum vitam accipiet divisque videbit

Permixtos heroas et ipse videbitur illis;

Pacatumque reget patriis virtutibus orbem.

At tibi prima, puer, nullo munuscula cultu

Errantis hederas passim cum baccare tellus

Mixtaque ridenti colocasia fundet acantho. 20

Ipsae lacte domum referent distenta capellae

Ubera, nec magnos metuent armenta leones.

Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.

Occidet et serpens, et fallax herba veneni

Occidet; Assyrium vulgo nascetur amomum.

Ac simul heroum haudes et facta parentum

Iam legere et quae sit poteris cognoscere virtus,

Molli paulatim flavescet campus arista,

Incultisque rubens pendebit sentibus uva,

Et durae quercus sudabunt roscida mella. 30

Pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis,

Quae temptare Thetim ratibus, quae cingere muris

Oppido, quae iubeant tellurem infindere sulco.

Alter erit tum Tiphys, et altera quae vehat Argo

Delectos heroas; erunt etiam altera bella

Atque iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.

Hinc, ubi iam firmata virum te fecerit aetas,

Cedet et ipse mari vector, nec nautica pinus

Mutabit merces: omnis feret omnia tellus.

Non rastros patietur humus, non vinea falcem; 40

Robustus quoque iam tauris iuga solvet arator

Nec varios discet mentiri lana colores;

Ipsae sed in pratis aries iam suave rubenti

Murice, iam croceo mutabit vellera luto;

Sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos.

'Talia saecla' suis dixerunt 'currere' fusis
 Concords stabili fatorum numine Parcae.
 Adgrederere o magnos (aderit iam tempus) honores.
 Cara deum suboles, magnum Iovis incrementum!
 Adspice convexo nutantem pondere mundum, 50
 Terrasque tractusque maris caelumque profundum!
 Adspice convexo nutantem pondere mundum,
 Terasque tractusque maris caelumque profundum!
 Adspice venturo laetantur ut omnia saeclo!
 O mihi tum longae maneat pars ultima vitae,
 Spiritus et quantum sat erit tua dicere facta!
 Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus,
 Nec Linus, huic mater, quamvis atque huic pater adsit,
 Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.
 Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet,
 Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum.
 Incipe, parve puer, risu cognoscere matrem 60
 (Matri longa decem tulerunt fastidia menses);
 Incipe, parve puer: qui non risere parenti,
 Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

[Σικελίδες Μούσες, ας τραγουδήσουμε λίγο μεγαλύτερα πράγματα.

Δεν αρέσουν σε όλους οι δενδρώνες και οι ταπεινές μυρικές:

αν τραγουδάμε δάση, ας είναι δάση άξια Υπατικού.

Η τελευταία ήδη έρχεται Εποχή της Κυμαίας προφητείας

η Μεγάλη πάλιν εξ αρχής γεννάται Σειρά των Αιώνων.

Ήδη επανέρχεται και η Παρθένος, επανέρχονται τα Κρόνια

βασίλεια,

ήδη νέα γενεά καταπέμπεται από του Υψηλού Ουρανού.

Συ τώρα στρέψε στον γεννώμενο Παίδα, με τον οποίο εν πρώτοις ο

Σιδηρούς Αιών

λήγει και εξ ολοκλήρου επί γης εγείρεται η Χρυσή Γενεά,

αγνή, την εύνοιά σου, Ειλείθυια: ο σος ήδη βασιλεύει Απόλλων.[10]

Και με σένα αυτό το αγλάισμα των αιώνων, με σένα Ύπατο,

ενάρχεται,

Πολλίωνα, και εγκαινιάζουν την προέλασή τους οι Μεγάλοι Μήνες,

με σένα Οδηγό. Αν κάποια μένουν ίχνη του Αμαρτήματός μας,

εξουθενωθέντα ας λύσουν από τον διαρκή τρόμο τη Γη.

Εκείνος [ο Παις] θα κοινωνήσει της ζωής των θεών και θα δει τους

μετά θεών

συγχρωτιζόμενους Ήρωες, και θα οφθεί υπ' εκείνων:

και την ειρηνευμένη από τις πατρικές αρετές θα κυβερνήσει

Σφαίρα.

Να για σένα τα πρώτα, Παι, δώρα χωρίς καμία καλλιέργεια,

τους πλαζόμενους κισσούς και την βάκκαρι η γη

θα φυτρώσει εν αφθονία, και την περιπεπλεγμένη με τη γελαστή

άκανθο κολοκάσια.[20]

Μόνες τους θα φέρνουν οι αίγες στον οίκο φουσκωμένους από

γάλα

τους μαστούς, και ούτε τα κοπάδια θα φοβούνται τους μεγάλους

λέοντες.

Από μόνη της για σένα η κούνια θα φυτρώνει πληθωρικά

πανδαισία ανθέων.

Θα χαθεί και ο όφις, και η απατηλή χλόη με το δηλητήριο

θα χαθεί: Ασύριο παντού αναθυμιάται άρωμα.

Έπειτα μόλις θα μπορείς των ηρώων τους δοξασμούς και τα έργα

των προγόνων

να διαβάξεις και ποια είναι να αναγνωρίζεις η αρετή,

τότε με μαλακά σιγά-σιγά θα ξανθαίνουν οι αγροί στάχνα,
 και από τα άγρια ερυθρωπή θα κρεμιέται βάτα η σταφυλή,
 και οι σκληρές δρυς θα εφιδρώνουν δροσόεν μέλι. [30]

Λίγα όμως θα παραμένουν της αρχέγονης ίχνη απάτης
 που να αψηφούμε τη Θέτιδα με πλεούμενα, που να δένουμε με
 τείχη

τις πόλεις, που θα επιβάλλουν τη γη να χαράσσουμε με οργώματα.

Δεύτερος θα υπάρξει τότε Τίφυς, και δεύτερη μεταγωγός Αργώ
 για τους επίλεκτους Ήρωες: θα συμβούν ακόμη δεύτεροι πόλεμοι
 αλλά και πάλι στην Τροία ο μέγας θα ορμήσει Αχιλλέας.

Μετά, όταν ήδη η σφριγηλή σε κάνει άνδρα ηλικία,
 θα εγκαταλείψει και ο ίδιος ο ναυτίλος τη θάλασσα, ούτε το
 ναυτικό πεύκο

θα ανταλλάσσει εμπορεύματα: πάσα θα αναδίδει τα πάντα γη.

Δεν θα πάσχει τις δικέλλες το χώμα, όχι το δρέπανο τα
 αμπέλια: [40]

ο ρωμαλέος τότε από τα βόδια λύνει τον ζυγό αροτήρ,
 ούτε τα ποικίλα μαθαίνει να ψεύδεται το μαλλί χρώματα,
 αλλά ο ίδιος στους λειμώνες ο κριός ήδη σε γλυκά κοκκινόχροη
 πορφύρα ήδη σε κρόκινη μεταλλάσσει το δέρμας ώχρα·
 αυτόματα ο σάνδυξ τους βόσκοντες ντύνει αμνούς.

Τέτοιους αιώνες, είπαν, κλώστε, στις ατράκτους των
 οι ομόψυχες με τους αναλλοιώτους θεσμούς του Πεπρωμένου
 Μοίρες.

Πρόβαινε, ω, προς τις υψηλές (θα έρθει ήδη χρόνος) τιμές,
 προσφιλές θεών γέννημα, μέγα Διογενές θρέμμα.

Ίδε κλίνοντα υπό το θολωτό βάρος τον Κόσμο, [50]
 τη γη και την έκταση θάλασσας και τον βαθύ ουρανό,
 ιδε για τον ερχόμενο πώς χαίρονται τα πάντα αιώνα.

(3) Οι Ρωμαϊκοί Σιβύλλειοι Χρησμοί, όπως απηχούσαν Ετρουσκικές πεποιθήσεις.

Πληροφόρηση για τις Ετρουσκικές Ιεροπρακτικές Βίβλους και την εφαρμογή που έκαναν οι Ετρούσκοι στην Ιστορία τους παρέχει ικανοποιητικά ο Censorinus, *De Die Natali*, 17, 5-6:

“Sed licet veritas in obscure lateat, tamen in unaquaque civitate quae sint naturalia saecula, rituales Etruscorum libri videntur docere, in quis scriptum esse fertur initia sic poni saeculorum: quo die urbes adque civitates constituerentur, de iis, qui eo die nati essent, eum, qui diutissime vixisset, die mortis suae primi saeculi modulum finire, eoque die qui essent reliqui in civitate, de his rursum eius mortem, qui longissimam egisset aetatem, finem esse saeculi secundi, sic deinceps temporum reliquorum terminari. sed ea quod ignorarent homines, portenta mitti divinitus, quibus admonerentur unumquodque saeculum esse finitum. haec portenta Etrusci pro haruspicii disciplinaeque suae peritia diligenter observata in libros rettulerunt. quare in Tuscis historiis, quae octavo eorum saeculo scriptae sunt, ut Varro testatur, et quot numero saecula ei genti data sint, et transactorum singula quanta fuerint quibusve ostentis eorum exitus designati sint, continetur. itaque scriptum est quattuor prima saecula annorum fuisse centenum, quintum centum viginti trium, sextum undeviginti et centum, septimum totidem, octavum tum demum agi, nonum et decimum superesse, quibus transactis finem fore nominis Etrusci”.

Κοινή στους Ετρούσκους και τους Ρωμαίους ήταν η αντίληψη ότι ο αιώνας ορίζεται από τη μέγιστη εκάστοτε διάρκεια ανθρώπινου βίου, έτσι ώστε στον επόμενο αιώνα να μην επιβιώνει κανείς του προγενέστερου. Επειδή δε αυτό είναι απροσδιόριστο για την ανθρώπινη γνώση, οι

Ετρούσκοι σηματοδοτούσαν τους αιώνες τους με κοσμικά σημάδια, Τέρατα και Σημεία, θεόθεν φανερούμενα.

Το τέλος του 8^{ου} Ετρουσκικού αιώνας χαρακτηρίστηκε από πληθώρα Σημείων, v. Πλούταρχος, *Σύλλας*, VII. Το μέγιστο σημάδι ήταν οξεία και θρηνητική κλαγγή σάλπιγγος που ήχησε από τον καθαρό ουρανό:

«τὸ δὲ πάντων μέγιστον, ἐξ ἀνεφέλου καὶ διαίθρου τοῦ περιέχοντος ἤχησε φωνὴ σάλπιγγος, ὁξὺν ἀποτείνουσα καὶ θρηνώδη φθόγγον, ὥστε πάντας ἔκφρονας γενέσθαι καὶ καταπτῆξαι διὰ τὸ μέγεθος. Τυρρηνῶν δ' οἱ λόγιοι μεταβολὴν ἑτέρου γένους ἀπεφήναντο καὶ μετακόσμησιν ἀποσημαίνειν τὸ τέρας· εἶναι μὲν γὰρ <ἀνθρώπων> ὅκτῳ τὰ σύμπαντα γένη, διαφέροντα τοῖς βίοις καὶ τοῖς ἡθεσιν ἀλλήλων, ἐκάστῳ δ' ἀφωρίσθαι χρόνων ἀριθμὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, συμπεραινόμενον ἐνιαυτοῦ μεγάλου περιόδῳ. καὶ ὅταν αὕτη σχῆ τέλος, ἑτέρας ἐνισταμένης κινεῖσθαι τι σημεῖον ἐκ γῆς ἢ οὐρανοῦ θαυμάσιον, ᾧ δῆλον εἶναι τοῖς πεφροντικόσι τὰ τοιαῦτα καὶ μεμαθηκόσιν εὐθύς, ὅτι καὶ τρόποις ἄλλοις καὶ βίοις ἀνθρωποὶ χρώμενοι γεγόνασι, καὶ θεοῖς ἤττον ἢ μᾶλλον τῶν προτέρων μέλοντες».

Η μετάσταση των Εποχών κατά το τέλος παλαιάς και την αρχή νέας κοσμικής περιόδου σηματοδοτεί και ριζική μεταβολή του ανθρώπειου ήθους και χαρακτήρα, κατά την ουσιώδη φύση των αντιστοιχών Εποχών.

Ο 9^{ος} αιώνας έκλεισε με το *sidus Iulium*, το άστρο του αίσσαρος.
Servius ad Vergilius, *Ecloga*, IX, 46:

«Baebius Macer, circa horam octavam stellam amplissimam, quasi lemniscis coronatam, ortam dicit; quam quidam ad inlustrandam gloriam Caesaris juvenis, pertinere existimabant. Ipse animam patris sui esse voluit,

eique in Capitolio statuam, super caput auream stellam habentem, posuit. Inscriptum in basi fuit: Caesari Emitheo. Sed Vulcatius arufpex in concione dixit cometen effe, qui fignificaret exitum noni feculi, & ingressum decimi; fed quod invitis Diis secreta rerum pronuntiaret, statim se esse moriturum, et, nondum finita oratione, in ipsa concione concidit. Hoc etiam Auguftus in libro secundo de Memoria vitae suae complexus eft. Et haec Moeris non ut sua, fed Virgilii refert, in honorem Augusti composite».

Αυτό συνδυάζεται με τη Βιργιλιακή ανακήρυξη του 10^{ου} αιώνα.

Οι Ρωμαίοι είχαν τα saecula civilia (πολιτικούς αιώνες), το τέλος και την αρχή των οποίων τιμούσαν με τις περίφημες Εκατοεντηριδικές Εορτές, Ludi Saeculares, Censorinus 17, 7 sqq. Αν και φαίνεται ότι η προβολή των εορτών σε κοσμικό ορίζοντα έγινε ή τονίστηκε εκ των υστέρων και οπωσδήποτε υπό Ετρουσκική επίδραση. Ο Horatius συνέθεσε τον σωζόμενο Εκατονταετηρικό Ύμνο (*Carmen Saeculare*) για τις Εορτές που διοργάνωσε ο Αύγουστος το 17 π.Χ.

Δεν θα επεκταθώ εδώ στα συμβατικά των Ρωμαίων.

* * *

Υπενθυμίζω, τέλος, κάτι σημαντικό στο οποίο έχω ξανααναφερθεί σε προηγούμενο Συμπόσιο. Μία δυναμερή διάσταση της κοσμικής περιοδολογίας είναι η αστρονομική – αστρολογική. (Παρατηρείστε επ' ευκαιρία ει και παρεμπιπτόντως την ταυτότητα τότε και την υπονοούμενη αντίθεση τώρα μεταξύ Νόμου και Λόγου στα δύο σύνθετα «αστρο-...»!). Σε αυτήν τη διάσταση, η Μεγάλη Κοσμική Περίοδος (ο Μέγας Ενιαυτός)

καθωρίζετο από την επ' ευθείας γεωκεντρική στοίχιση των πέντε γνωστών πλανητών και των δύο «φώτων» (Ήλιου και Σελήνης). Η επίδραση των ουρανίων επί της γης είναι μέγιστη κατ' αυτήν την ευθυγράμμιση, αφού η γεωκεντρική κίνηση αυτών των σωμάτων παρέχει τις μόνες μεταβλητές στην όψη του ουρανού προς τη γη (εκτός της ημερησίας κινήσεως της όλης σφαίρας που είναι άλλου είδους).

Συγκέντρωση πλανητών και φώτων στην ακμή Ιχθύων – Κριού έγινε το 6 π. Χ. με αποκορύφωση 13 - 19 Απριλίου εκείνου του έτους. [Δείτε τις αποδείξεις στο εμπειριστατωμένο βιβλίο του αστρονόμου Κ. Σ. Χασάπη, *Ο Αστήρ της ηθλεέμ, Αστρονομικός Προσδιορισμός του Χρόνου Γεννήσεως του Ιησού Χριστού*, 1970, ιδιαιτέρως pp. 211.sq. Ο Χασάπης ερμηνεύει με αυτήν την καθολική σύνοδο των πλανητών την εμφάνιση του αστέρος των Μάγων: οι Μάγοι της Περσίας με τη Βαβυλωνιακή παιδεία ασφαλώς θα πρόσεχαν την συμπεριφορά του Ουρανού και προφανώς θα είχαν εντυπωσιασθεί από ένα φαινόμενο τέτοιας σημασίας και σπανιότητας].

Αντίστοιχη ευθυγράμμιση πλανητών και φώτων συντελέστηκε επί των ημερών μας, 3 - 5 Φεβρουαρίου 1962, στον Υδροχόο.

[Αναλυτική περιγραφή του φαινομένου από τον ίδιο Κωνσταντίνο Χασάπη, *Το Μέγα Σημείον της Συνόδου των Πλανητών του Έτους 1962*, μελέτη κυκλοφορούσα ιδιωτικά και επιμεληθείσα από τη Μάρω Κ. Παπαθανασίου, 1998. Η εργασία είχε πρωτοδιαδοθεί ανωνύμως σε πολυγραφημένα αντίτυπα το 1962. Ο συγγραφέας απεβίωσε το 1972.]

Κατά τον Χασάπη η προηγούμενη Σύνοδος εσήμανε την είσοδο της ανθρωπότητας στην Περίοδο της Αγάπης, η δε πρόσφατη αναγγέλλει την έλευση της Εποχής της Σοφίας.

Η άρθρωση και εξάρθρωση της Συνόδου, καθώς και τα συνοδευτικά αστρονομικά φαινόμενα καλύπτουν την περίοδο από το 1914 έως το 2004.

Τη διερεύνηση της σημασίας τους κάνει ο συγγραφέας στο αναφερθέν δεύτερο έργο του.

Μια περίοδος της χρονολογίας των Μάγια λήγει ακριβώς στο χειμερινό ηλιοστάσιο του 2012, στις 21 δηλαδή Δεκεμβρίου. Οπότε και συμβαίνει μια ευθυγράμμιση του ηλιοστασίου με το κέντρο του Γαλαξία. Θα εντάξουμε και ευθυγραμμίσουμε και αυτές τις πληροφορίες στο πλαίσιο της γενικής θεώρησης που ανέφερα παραπάνω.

Το έκτο Σεμινάριο του φετινού 26^{ου} Κύκλου θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 20 Δεκεμβρίου, στις 8.30 το βράδυ, με κύριο θέμα:

Μεταφυσική του Είναι, 3:

Η Τριαδικότητα του Είναι

Νεοπλατωνικός Υπαρξισμός –

το Ον ως Πρόοδος και Επιστροφή του Ενός

Ησυχασμός – το Ον ως Θεία Ενέργεια

«Ο Λόγος Σαρξ Εγένετο»

Στην ανάλυση θα συμπεριλάβω και τη βασική διάρθρωση των δύο προηγούμενων θεματικών για τις οποίες σας έχω γράψει:

Μεταφυσική του Είναι, 1 και 2:

- 1) Πλάτων και Πλατωνικός Πυθαγορισμός – το *Ον* ως *Ιδέα*, η *Ιδέα* ως *Αριθμός*.
- 2) *Αριστοτέλης* – το *Ον* ως *Εντελέχεια*. *Δύναμις*, *Κίνησις*, *Ενέργεια*.

Οι συναντήσεις των Σεμιναρίων γίνονται κάθε Πέμπτη στις 8.30 το βράδυ, στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάρου Λόγου και Τέχνης, Πλατεία Γεωργίου Α΄, 2^{ος} όροφος.

Μετά την ομιλία ακολουθεί διεξοδική, ανοικτή συζήτηση.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Το Η΄ Αρχαιοελληνικό Συμπόσιο θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή, 21 Δεκεμβρίου από τις 9.30 το βράδυ.

Ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν ας επικοινωνήσουν μαζί μου.

Πληροφορίες των πεπραγμένων σε προηγούμενα Συμπόσια υπάρχουν στο site, τμήμα Seminars, κατηγορία «ΑρχαιοΕλληνικά Συμπόσια».